

LUBUSKI WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
w Zielonej Górze
Delegatura w Gorzowie Wielkopolskim
ul. Kosynierów Gdyńskich 75
66-400 Gorzów Wielkopolski

Gorzów Wlkp. .07...06... 2024

tel. [95] 7200 521, fax [95] 7200 346
www.lwkz.pl; delegatura.gorzow@lwkz.pl
Elektroniczna Skrzynka Podawcza EPUAP: /WUOZDELGW/skrytka

ZN-G.5142.3.2024 [Krz]

**Parafia Rzymskokatolicka
pw. św. Antoniego Padewskiego
ul. Słoneczna 24, 66-435 Krzeszyce**

DECYZJA

Na podstawie art. 92 ust. 6, art. 36 ust. 1 p. 1, 3, art. 7 p.1 i art. 6 ust. 1 p. 1 lit. c) ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 840 ze zm.), w związku z § 12 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 81) oraz art. 104 ustawy z dnia 14.06.1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572), po rozpatrzeniu wniosku Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Antoniego Padewskiego, ul. Słoneczna 24, 69-435 Krzeszyce z dnia 08.04.2024 r. (wpłynęło do Delegatury WUOZ w Gorzowie Wlkp. w dniu 10.04.2024 r.)

Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków u d z i e l a p o z w o l e n i a

na prowadzenie badań, prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytku jakim jest kościół filialny pw. św. Jana Chrzyciela położony na działce ewidencyjnej nr 25 w Muszkowie, gmina Krzeszyce, wpisany do rejestru zabytków pod numerem L-60 decyzją Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 09.09.2002 roku, zgodnie z programem prac konserwatorskich sporządzonym przez mgr Piotra Maćko w 2023 roku, w następującym zakresie:

Pokrycie dachu:

1. rozebranie pokrycia dachu w obrębie elewacji szczytowej, południowo-wschodniej oraz północno-zachodniej w celu odsłonięcia konstrukcji połaci dachu;
2. skrócenie długości połaci dachu w obrębie elewacji szczytowej, południowo-wschodniej zgodnie z jej historyczną formą: uwaga: stopień wysunięcia konstrukcji dachu poza lico elewacji nie powinien przekraczać grubości profilowanego gzymsu szczytu (w obrębie elewacji szczytowej profilowany gzyms w trakcie prac zostanie zrekonstruowany);

3. montaż wiatrowskazu i ponowne wykonanie pokrycia dachu w pasie zdemontowanej dachówki; uwaga: nie należy montować dachówek szczytowych; uwaga: wykończenie pokrycia dachu w obrębie szczytów zgodnie z historycznym sposobem opracowania.

Elewacje:

1. wykonanie dokumentacji fotograficznej;
2. przeprowadzenie badań konserwatorskich na obecność pierwotnych warstw kolorystyki elewacji, pierwotnego sposobu opracowania detalu architektonicznego (wielkość bonii, sposobie ich rozłożenia);
3. usunięcie wtórnych warstw tynków o spoiwie cementowym; uwaga: warstwy należy ostrożnie usunąć aby nie doszło do uszkodzenia ceglanego podłoża oraz istniejących dobrze zachowanych warstw pierwotnej wyprawy tynkarskiej;
4. dezynfekcja porażonych miejsc roztworem preparatu Biotim T, bądź Preventol IR80.; uwaga: preparat należy nanosić zgodnie z zaleceniami producenta;
5. konsolidacja pierwotnych wypraw tynkarskich przy użyciu preparatu hydrofilnego preparatu na bazie estrów kwasu krzemowego - Funcosil KSE300 firmy Remmers;
6. rekonstrukcja witraży otworów okiennych wieży w układzie rombów zgodnie z zachowanymi pozostałościami szklenia z zastosowaniem szkła antycznego; uwaga: uwzględnia się montaż witraży w profilowanych ramach stalowych i wyklucza stosowanie zewnętrznego szklenia w postaci szyby bezpiecznej lub zespolonej;
7. odtworzenie gzymsu koronującego w obrębie szczytu elewacji południowo-wschodniej zgodnie z pierwotną formą, metodą profilu ciągniętego z zastosowaniem formy profilu w oparciu o dokumentację archiwalną oraz istniejącego gzymsu wieńczącego korpus kościoła; uwaga: skład zaprawy przeznaczonej do uzupełnienia/rekonstrukcji w oparciu o przeprowadzone badania; uwaga: zaleca się użycie zaprawy na bazie spoiwa wapiennego z dodatkiem metakaolinu, trasu lub cementu białego marki 52,5 i wyselekcjonowanego kruszywa kwarcowego; uwaga: uwzględnia się użycie gotowych zapraw sztukatorskich przeznaczonych do obiektów zabytkowych takich producentów jak Optolith, Keim, Sto-ispo, lub innego producenta;
8. rekonstrukcja ubytków wypraw tynkarskich elewacji: ubytki profilowanych gzymsów, naczółków, listw obramienia otworów okiennych, listw podokiennych oraz profilu cokołu w technice profilu ciągniętego, przy użyciu zaprawy przeznaczonej do uzupełnienia/rekonstrukcji w oparciu o przeprowadzone badania; uwaga: zaleca się użycie zaprawy na bazie spoiwa wapiennego z dodatkiem metakaolinu, trasu bądź cementu białego marki 52,5 i wyselekcjonowanego kruszywa kwarcowego, uwzględnia się przy tym użycie gotowych zapraw sztukatorskich przeznaczonych do obiektów zabytkowych takich producentów jak Optolith, Keim, Sto-ispo, lub innego producenta o zbliżonych właściwościach; ubytki zaprawy w obrębie lica elewacji wraz z rekonstrukcją pierwotnej dekoracji w formie boniowania zaprawą na bazie spoiwa wapiennego z dodatkiem hydraulicznym (metakaolin, trasa, cement biały marki 52,5) i wyselekcjonowanego kruszywa kwarcowego z dopuszczeniem zastosowania gotowych zapraw do tynkowania zabytków takich producentów jak Optolith, Keim, Remmers, Sto-ispo, bądź innego producenta; uwaga: wielkość bonii ich układ oraz głębokość i wielkość spoin wykonać w oparciu o przeprowadzone badania;
9. odtworzenie dekoracji malarskiej elewacji przy użyciu farb na bazie spoiwa krzemianowego, lub o spoiwie wapiennym takich producentów jak Keim, Caparol,

Kabe, bądź innego producenta o zbliżonych właściwościach; uwaga: w przypadku farb krzemianowych zaleca się zastosowanie farb laserunkowych.

Tarcze zegarowe, wiatrowskaz

1. wykonanie dokumentacji fotograficznej;
2. wykonanie badań konserwatorskich w celu określenia pierwotnej kolorystyki oraz techniki wykonania warstw malarskich - należy wykonać odkrywki stratygraficzne oraz pobrać materiał do analizy mikrochemicznej i instrumentalnej;
3. oczyszczenie powierzchni chemicznie przy użyciu rozpuszczalników organicznych; uwaga: prace należy poprzedzić próbami celem doboru optymalnej kompozycji rozpuszczalników i strumieniowo-ściernej w przypadku produktów korozji;
4. odtworzenie pierwotnej długości stalowego trzpienia/drzewca wiatrowskazu;
5. stabilizacja i zabezpieczenie powierzchni metalu roztworem taniny;
6. zabezpieczenie powierzchni metalu farbą z dużą zawartością aktywnego pigmentu antykorozyjnego - zaleca się zastosowanie Farby Tikkurilla Duasolid 50;
7. uzupełnienie ubytków pierwotnej warstwy malarskiej przy użyciu barwnych lakierów na bazie spoiwa poliuretanowego w wersji półmat; uwaga: zaleca się zastosowanie lakierów firmy DuPont/Cromax;
8. zabezpieczenie powierzchni warstwy malarskiej warstwą bezbarwnego lakieru na bazie spoiwa akrylowego w wersji półmat;
9. ponowny montaż tarcz zegarowych oraz wiatrowskazu.

Stolarka drzwiowa, żaluzje otworów akustycznych

1. wykonanie dokumentacji fotograficznej;
2. demontaż drzwi wejściowych oraz żaluzji otworów akustycznych wieży; uwaga: w miejscu zdemontowanych drzwi należy zamontować zamienną konstrukcję drzwi wykonaną z płyt OSB;
3. wykonanie badań konserwatorskich; odkrywki stratygraficzne w celu określenia pierwotnej kolorystyki konstrukcji żaluzji otworów oraz pobranie materiału do analizy mikroskopowej; uwaga: w przypadku kolorystyki stolarki drzwiowej należy stosować wyniki badań przeprowadzonych w 2011 roku przez P.Manna;
4. oczyszczenie powierzchni drewna z wtórnych warstw malarskich przy użyciu preparatów do zdejmowania powłok malarskich na bazie mieszaniny rozpuszczalników organicznych;
5. dezynfekcja wraz z dezynsekcją: zabieg dezynsekcji partii drewna w obrębie których stwierdzono ślady żerowania owadów poddać zabiegowi dezynsekcji przy użyciu preparatu Perxil lub Anti-insekt; uwaga: elementy po nasyceniu preparatem należy zabezpieczyć folią polietylenową w celu spowolnienia odparowywania rozpuszczalnika; zabieg dezynfekcji na powierzchniach drewna porażonego mikroorganizmami (grzyby zgnilizny, bakterie) z zastosowaniem alkoholowego roztworu preparatu Biotin T, lub Preventol IR80; uwaga: elementy po nasyceniu preparatem należy zabezpieczyć folią polietylenową w celu spowolnienia odparowywania rozpuszczalnika;

10. uzupełnienie ubytków powierzchni drewna: drobne ubytki powierzchni przy użyciu szpachli do kitowania drewna na bazie spoiwa akrylowego z zaleceniem szpachli firmy Tikkurila; uwaga: zamiennie do uzupełnień ubytków zaleca się zastosowanie kompozycji na bazie żywicy epoksydowej Epidian 5 utwardzanej PAC oraz wypełniacza w postaci pyłu (b. drobnych trocin) drewna sosnowego; natomiast duże ubytki należy uzupełnić przy użyciu fleków;
11. konsolidacja powierzchni drewna przy użyciu 5% roztworu żywicy Paraloid B-72; uwaga: zamiennie uwzględnia się zastosowanie impregnatu gruntującego do drewna firmy Alax, bądź innego producenta o zbliżonych właściwościach;
12. odtworzenie pierwotnej warstwy malarskiej przy użyciu farb do drewna na bazie spoiwa akrylowego lub poliuretanowego z zaleceniem zastosowania farb firmy Tikkurila, Flugger, DuPont/Cromax, lub Noxan, z użyciem na powierzchni stolarki drzwiowej farby w kolorze NCS S7020-Y30R wersji półmat, i w przypadku okien żaluzjowych otworów akustycznych wieży – kolorystyka w oparciu o wyniki badań;
13. ponowny montaż stolarki drzwiowej oraz żaluzji otworów akustycznych.

Termin ważności pozwolenia: 31 grudzień 2026 r.

Warunkami ważności decyzji jest spełnienie obowiązków polegających na:

- zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 81) wprowadza się obowiązek kierowania badaniami i pracami przez osobę spełniającą wymagania określone w art. 37a ust. 1, 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 81) wprowadza się obowiązek polegający na przekazaniu wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków nie później niż w terminie 14 dni przed dniem rozpoczęcia prac, a w toku prac na 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby, o której mowa w pkt 3 a) imienia, nazwiska i adresu osoby; b) dokumentów potwierdzających posiadanie przez tę osobę wymagań określonych w art. 37 a ust. 1 pkt 1-2, c);
- zgodnie z § 12 ust. 2 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 81) wprowadza się obowiązek zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o terminie rozpoczęcia i zakończenia wskazanych w niniejszym pozwoleniu badań i prac;
- zgodnie z § 12 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 81) wprowadza się obowiązek niezwłocznego zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia wskazanych w pozwoleniu badań i prac;
- zgodnie z § 12 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia

2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 81) wprowadza się obowiązek dokonania odbioru końcowego badań i prac przez wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Uzasadnienie

Planowana inwestycja dotyczy kościoła filialnego pw. św. Jana Chrzciciela w Muszkowie, wpisany do rejestru zabytków pod numerem L-60 decyzją Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 09.09.2002 roku. Wpisany do rejestru zabytek chroniony jest na podstawie art. 7 pkt 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j.: Dz. U. z 2022 r., poz. 840 ze zm.). Zgodnie z treścią art. 36 ust. 1 p. 1, 3 wyżej cytowanej ustawy badania oraz prace konserwatorskie i restauratorskie przy zabytku wpisanym do rejestru wymagają pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Wnioskiem z dnia 08.04.2024 roku (wpłynęło do Delegatury WUOZ w Gorzowie Wlkp. w dniu 10.04.2024 r.) Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Antoniego Padewskiego w Krzeszycach wniosła o uzgodnienie badań oraz prac konserwatorskich i restauratorskich przy kościele filialnym pw. św. Jana Chrzciciela w Muszkowie. Do wniosku załączono program prac konserwatorskich sporządzony przez mgr Piotra Maćko w 2023 roku. Jak wynika z akt sprawy wnioskodawca jest jedyną stroną w przedmiotowym postępowaniu administracyjnym.

Kościół filialny pw. św. Jana Chrzciciela w Muszkowie został wybudowany w 1813 roku w stylu klasycystycznym w miejscu wcześniejszej budowli sakralnej. Według aktualnych ustaleń część ustroju budowlanego pochodzi z barokowego kościoła, w tym w szczególności ustrój więźby dachowej oraz stropy nad nawą. Budowla jest murowana, jednonawowa bez wyodrębnionego prezbiterium. Po stronie zachodniej pod koniec XIX wieku dodano do korpusu świątyni dodano czworoboczną wieżę zwieńczoną ostrosłupowym hełmem. W okresie powojennym doszło do zmiany w elewacjach kościoła w zakresie powiększenia lub zamurowania otworów okiennych, zamurowania otworów drzwiowych oraz wymiany tynku w elewacjach nawy wraz z zatarciem oryginalnej kompozycji, detalu, w tym boniowania. Zmieniono również w znacznej mierze wystrój wnętrza, usuwając emporie po stronie południowej i północnej oraz likwidując ołtarz ambonowy. W 2002 roku wymieniono pokrycie dachowe kościoła, natomiast podczas prac w kolejnych latach przywrócono m.in. drzwi w elewacjach bocznych oraz stolarkę okienną, zgodnie z oryginalnymi rozwiązaniami. Ponadto przeprowadzono remont drewnianej konstrukcji klatki schodowej i stropów w obrębie wieży, a także poddano konserwacji posadzkę w nawie i w obrębie ścian wewnętrznych.

Po dokonaniu analizy wniosku oraz załączonej do niego dokumentacji, należy stwierdzić, że przedsięwzięcie jest możliwe do akceptacji ze stanowiska konserwatorskiego, ponieważ przyczyni się do utrwalenia oryginalnej substancji oraz odtworzenia oryginalnych rozwiązań architektonicznych.

Wobec powyższego oraz na podstawie art. 92 ust. 6, art. 6 ust. 1 pkt 1, lit. c art. 7 pkt 1, art. 36 ust. 1 pkt 1, 3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz art. 104 Kodeksu postępowania administracyjnego, orzeczono jak w sentencji.

Jednocześnie informuję, że:

- Zgodnie z art. 36 ust. 8 ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 840 ze zm.) uzyskanie pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na podjęcie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru

zabytków nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę albo zgłoszenia, w przypadkach określonych przepisami Prawa budowlanego.

- Stosownie do art. 47 ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 840 ze zm.) wojewódzki konserwator zabytków może wznowić postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia, a następnie zmienić je lub cofnąć, w drodze decyzji, jeżeli w trakcie wykonywania działań określonych w niniejszym pozwoleniu wystąpiły nowe fakty i okoliczności, mogące doprowadzić do uszkodzenia lub zniszczenia zabytku.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji służy stronom odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za pośrednictwem Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Decyzja staje się ostateczna i prawomocna z dniem doręczenia przez ostatnią ze stron postępowania. Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania (art.127a §1, art.130 § 4 Kpa).

z up. Lubuskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków

mgr Błażej Skaziński
Kierownik Delegatury

Do wiadomości:

1. Kuria Diecezjalna w Zielonej Górze, ul. Powstańców Wlkp. 1, 65-075 Zielona Góra
2. aa. (1426) D – 36.1.1.3.+
Oprac. mgr Błażej Skaziński